

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četrtert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četrtert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXVII.

V Ljubljani, 15. vel. serpana 1884.

List 33.

Petindvajsetletnica

v Šentjurji pri Kranji 29. julija 1884.

Jubilejev obhaja se dandanes mnogo. Vedno in vedno beremo po novinah, domačih in tujih, kako slovesno hočejo ali so praznovali v tem ali onem kraju družbeniki te ali one družbe petindvajset- petdeset-, sto- ali še večletnico obstanka društva svojega. Da so v zadnjih letih tudi v duhovskih krogih sprožili pogosto misel obhajati petindvajsetletnico mašništva, ne posamično, kakor novo mašo, marveč skupno, kakor so nekedaj skupno hodili v bogoslovne šole, komu bi se to čudno zdelo? Petindvajset let je imeniten oddelek človeškega življenja. Koliko odstotkov ljudi umerje pred dovršenim petindvajsetim letom! A petindvajset let delati v vinogradu Gospodovem je pač še kaj bolj posebnega, bolj imenitnega. Vredno je, ko je dospel mašnik na poveršje četrstoletja svojega delovanja, da pogleda nazaj v prošla leta, leta truda in znoja, ter pokliče svoje nekedanje sošolce, da se v njih družbi še enkrat ponovi spomin onih srečnih, brezskrbnih let šolskih, da si v družbi blagih sošolcev tudi za prihodnje dneve ogreje sčrce za plodovito, sadunosno delovanje v svetem poklicu katoliškega mašništva. Evo vam lepega pomena petindvajsetletnic!

A tudi za ljudstvo so petindvajsetletnice zelo imenitne. Naš narod, vedno zvest in navdušen za sveto vero, ima tudi vse, kar je z vero našo v tesni zvezi, v veliki časti. Svoje duhovne spoštuje in časti; lahko rečemo, da kader imajo svoj praznik duhovniki, praznuje ž njimi tudi ljudstvo. Posebno pa se zaupanje ljudstva do duhovnikov poživlja v imenitnejših nenavadnih slovesnostih, kakor o misijonih, novih mašah, a gotovo tudi o slovesno praznovanih petindvajsetletnicah. Vsi dnevi te verste so prazniki, spomina vredni dnevi ljudstvu našemu. Ne izginejo v pozabljivost leta in leta in pogosto pbrodó veliko duhovnega sadu.

Tak spomina vreden dan — ali boljše — praznik doživela je starodavna naša fara sv. Jurija na Polji letos 29. julija. Praznovali smo namreč petindvajsetletnico č. g. župnika Martina Povše-ta in njih 17 še živih sošolcev.

„Zg. Danica“ je vedno rada sprejemala v svoje predale popise o cerkvenih slovesnostih. Zdi se nam, da je ta cenjeni list kronika te verste slovesnosti.

Upam torej, da tudi tega dopisa ne bote zavržili, če tudi bi utegnil postati nekoliko bolj obširen, kakor se je nadejati. Prav zelo bi želel, da bi se prelepa ta slovesnost otela pozabljivosti, da bodo tudi poznejši rodovi vedeli, kaj se je godilo v Šentjurji 29. julija leta 1884.

A preden o praznovanju samem spregovorim, posegel bi rad nekoliko nazaj v zgodovino č. gg. jubilahtov.

Bilo je l. 1859. Škofija ljubljanska bila je takrat kakor sedaj — sirota. V četrtem letu bogoslovskih študij bilo je omenjeno leto 25 slušateljev, 22 navadnih bogoslovcev in trije menihi iz reda sv. Frančiška. Po dovršenih študijah bogoslovskih čakali so mladi bogoslovci na posvečevanje. Res pridejo tedanji knezo-nadvladika goriški Andrej Golmajer v Ljubljano, ter jim podelé 26. julija (v dan sv. Ane) v nunski cerkvi č. gg. ursulinaric red sv. mašništva. Na Rožniku poslovili so se novomašniki v solzah drug od drugega. Poljubili so se še enkrat, podali si rokó, vošili si srečen pot skozi življenje in rodovitno delovanje v vinogradu Gospodovem. Obljubili pa so si že takrat in si dali besedo, da čez petindvajset let, kolikor jih ostane še pri življenji, se snidejo pri tem ali onem sošolcu. Nató se razidejo po širni domovini v duhovske službe, ne vedé, kedaj in kako se zopet skupaj najdejo. —

Od takrat pa je preteklo dolgih 25 let. Sedaj je priložnost praznovati petindvajsetletnico. Dogovoré se, da naj se to priredi v Št. Jurji pri Kranji, kateri kraj se je nekako najbolj pripraven zdel č. gg. jubilahtom. Žal, da ni bilo več dano vsem sniti se k tej prelepi slovesnosti. Sedem gospodov pokosila je v petindvajsetih letih bridka smertna kosa. Naj njih imena na tem mestu pristavim: Zupan Jožef, kapelan v Sostrem; Eržen Ignacij, kapelan na Blokah; Hönigman Peter, kapelan v Šmarjeti; Bergant France, župnik v Poljšnjiku; Jakič Anton, župnik v Mokronogu; Novak Jožef, dekan v Kočevji; Šarabon Val., kurat v Št. Petru. Naj vsem tem č. gg. dá praznovati večni Sodnik v svetih nebesih večno petindvajsetletnico. R. I. P.

Živih in zdravih je torej še 18. Naj sledé tukaj tudi njih imena. 1) Böhm Ignacij, superijor čast. očetov lazaristov v Ljubljani (ta gospod se zaradi nujnih opravkov petindvajsetletnice ni mogel osebno vdeležiti; 2) Dernovšek Jurij, farni oskerbnik v

Želimir; 3) Domicelj Anton, vikar v Črnem verhu nad Vipavo; 4) Jaklič Štefan, župnik v Št. Vidu pri Zatičini; 5) Jereb Matej, župnik v Javorjah nad Loko; 6) Kalan Rajmund, farni oskerbnik na Verhu pri Vinici; 7) Keršič Janez, župnik na Jesenicah; 8) Mrak Jakob, župnik v Železnikih; 9) Petek Andrej, župnik v Poljšnjiku; 10) Povše Martin, župnik v Šentjurji pri Kranji; 11) Sajovic Frančišk, mašnik Jezusove družbe v Št. Andražu na Koroškem; 12) Staré Alojzij, farni oskerbnik na Rovah; 13) Urbanček Janez, dekan v Ternovem; 14) Zorc Anton, župnik v Mokronogu; 15) Voglar Jože, župnik v Sodražici; 16) O. S. F. P. Kornelij Arko, vikar in organist v Kameniku; 17) O. S. F. P. Gregorič, Tadej vikar v Ljubljani; 18) O. S. F. P. Mauer, Amand vikar na Tersatu.

Vsi ti imenovani gospodje, razun enega, sošli so se bili k petindvajsetletnici. Njim pa se je pridružil še nekdanji sošolec iz osme šole latinske sedanji župnik Pontafel-ski v Kerški škofiji, č. g. Jan. Globočnik.

Sedaj pa o praznovanju petindvajsetletnice posebej. „Senčurska fara dans praznuje — Dne veselja se raduje.“ Ta napis na javnem tergu pred cerkvijo je pomenljiv za vso slavnost. A ne še toliko fara, farna cerkev in pa domača vas ste se oblekli te dni v svatovska oblačila. Lani že poročila je „Zg. Danica“ o prenovljeni velikega altarja v naši farni cerkvi. Letos se je izročilo tudi prenovljenje stranskih oltarjev dobro znanemu slikarju in podobarju Štepanu Šubicu iz Poljān. Ker pa je ta v sredi dela preselil se v boljši svet, izvel je vsa umetniška dela sin pokojnega Val. Šubic. Delo njegovo vstreza cerkvenim zahtevam, kakor tudi zdravemu okusu. Pokazal je v tej prvini samostojnega delovanja mladi g. Valentin v resnici, da bode očetu vreden naslednik, in ga tudi častitim župnijskim predstojništvom za kiparska dela smemo z dobro vestjo priporočati. Povod pa, da je šentjurska cerkev v primeroma tako kratkem času od znotraj vsa prenovljena, je neka dobrotnica, domačinka, ki je na lastne stroške dala letos prenoviti stranske oltarje, akoravno je tudi že lani zdaten znesek podarila za popravo velikega oltarja. Bog dobrotljivi ji vso to njeno darežljivost poverni v času in večnosti!

Tako je farna cerkev, od velikega altarja do kora vsa prenovljena, ponosno smela pričakovati prelepi praznik petindvajsetletnice. Da so oltarje tudi še bogato okinčali s cveticami — to bodi omenjeno mimogredé. —

A tudi zunaj cerkve na javnih prostorih je vse kazalo priprave za redko slovesnost. In koliko navdušenje! Kolika vnema za svečanost! Domači mladeniči pripravili so mlajev, da jim skoro števila ne vēm. Na Rudolfovem tergu pred cerkvijo stalo jih je 12 pravih korenjakov, eden izmed njih celo viši od zvonika. Na vseh cestah, koder smo imeli pričakovati slavnostnih gostov, postavljeni so bili mlaji s primérnimi napisi. Omeniti mi je posebej še napisa, ki je pripét na dva mlaja ob konci vasi iz srede zelenja slavnostnim gostom dospelim iz Kranja klical: Dobro došli! Na vsaki strani napisa so bile letne številke, za to slavnost pomenljive: 1859 in 1884. Župnijska hiša, kakor tudi kapelanija bili ste prepreženi z venci in zastavami, ravno tako tudi terg pred cerkvijo z venci, katerih so domače dekleta napletle mnogo in dokaj krasnih.

Tako ste bile 28. avgusta popoldne cerkev in domača vas pripravljene na sprejem č. g. jubilantov. In res! Nekako okolo tréh popoldne oznani nam močan pok možnarjev prihod prvih slavnostnih gostov. Pozneje došlo jih je še nekaj, ter da jih je kakih deset šlo o 1/47 zvečer v cerkev. Opravljale so se najpopreje ve-

černice za mertve tovariše. Tožno in sočutno donela je žalostna pesen proti nebu v prid nekdanjim tovarišem. Pač je kervavelo o teh trenutkih sercé marsikatero za zgubljenim prijateljem pošiljajoč gorke vzdihljaje Davidovega psalterija proti nebu z iskreno željo: Requiem aeternam dona eis Domine, et lux perpetua luceat eis! — — Ljubezen nikoli ne mina. —

Sedaj pa se oglašé orglje v mogočnih, veselih akordih naznanjajoč slovesne večernice praznika. Ktere so zdajci pričeli čast. gospodje jubilanti. Dozdeva se mi, da ni lahko, vsaki dan moliti večernice z isto navdušenostjo in gorečnostjo, katero vzbujajo ti veličastni cerkveni napevi. A prepričan sem do dobra, da tisti dan so č. g. jublanti radostno klicali: Magna opera Domini! — Memoriam fecit mirabilium suorum. misericors et miserator Dominus. — V svetem zaupanju do Boga, neskončno dobrotljivega so pač gotovo klicali: In memoria aeterna erit justus, ab auditione mala non timebit. In slednjič: Quid retribuam Domino pro omnibus, quae retribuit mihi! — Pa: Magnificat! Kako iz serca hvaležnega šle so besede: Quia fecit mihi magna, qui potens est et sanctum nomen ejus. Et misericordia ejus a progenie in progenies timentibus eum! — Kaj bom našteval dalje! Komu ni znano, koliko svetih željá, koliko najglobokejših čutil hranijo v sebi te svete pesmi! In o trenutku preživetih petindvajset let mašništva! — — bi mogel to vredno popisati? — —

(Konec prih.)

Modroslovje.

IV.

Nadjati se smem, da nikdo ne išče v teh spiskih učenih reči, ali da vendar želi zvedeti, kaj neki uči modroslovje. Morebiti se mi je posrečilo priprostega bralca dosedaj vsaj nekoliko soznaniti z onim poljem, na katerem se giblje modroslovec in z onim duhom, ki živi in deluje v modroslovji. Ako si imel dosedaj potpežljivosti toliko, da si hodil za menoj, nikar je ne zgubi še dalje. Ne bodeš se kesal. Verjemi, da res ni tako prazno, kar se govori o modroslovji, kakor hočejo vedeti nekateri. Gotovo ti je sveta in draga tvoja vera, in dragi so ti vsi njeni nauki. Ta vera nam je razodeta, ker Bog sam jo je prinesel iz nebes in nas je učil to vero. Ni je pa vednosti, katera bi bila tako tesno sklenjena z vero, kakor je modroslovje. Kajti modroslovje govori skoro o vseh tistih stvarih, kakor vera naša, samo nekoliko z drugačnimi besedami. Vera pravi: Bog nam je razodel, da . . . itd. Modroslovje pa pravi: S svojo pametjo spoznamo, da . . . itd. Vera nam tedaj kaže od Boga razodeti nauk; modroslovje pa nauk človeški, in sicer toliko, kolikor ga zamore pridobiti si naša pamet. Seveda nam podaja vera mnogo več, kaže nam take resnice, ki so pameti prikrte za vselej; ali radovedna pamet skuša prodreti v vse višočine in globočine razjasniti, kar je megleno in razavetliti, kar je temno. Naj rabim primero! Očesu našemu se zdi, kakor da se razpenja nad nami krasen obok, katerega imenujemo nebo ali nebes. Kar je takraj nébesa, kar je obrnjeno proti nam, to vidimo: zvezde, utrinke, modrino itd. A zdi se nam, kakor da bi tudi na oni strani nebesnega oboka, ki je obrnjen od nas, moralo kaj biti. Da si ložej mislimo kraj zveličanih, pravimo, da so tam nebesa. Kako da je tam, ne vemo, ali sklepati skušamo po tem, kar vidimo na naši strani. Samo eden izmed onih bi nam mogel povedati, kako da je tam, ki bi ono poveršino videl. Tako nekako je z vero

— nebeškim naukom in modroslovjem — človeškim naukom. Oba pa govorita o tistih rečeh ali predmetih. O katerih?

Glej, modroljubi prijatelj, kader si ti v kako misel prav globoko zatopljen ali svojemu tovarišu kako posebnost prav živo razkladaš, se ti kar nič ne dozdeva, da se sučejo tvoje misli po natanko določeni poti in da se sklicuješ v razkladanji na znane zakone, brez katerih bi ne mogel naznaniti svojemu bližnjemu niti ene misli. A modroslovec je druge verste mož. On hoče povsod in vselej zvedeti, kako in zakaj, in ker si mi pridobivamo vse znanje s svojim razumom, s svojo pametjo, s svojim mišljenjem: zato si ogleda modroslovec najprej svoj razum, svoje mišljenje. Vsak rokodelec mora poznati najprej svoje orodje, da za razna dela rabi tudi razna orodja. S sekuro se ne žanje in s serpom se ne sekajo drevesa. Tudi modroslovec mora dobro poznati svoje orodje in to je: pamet. Tedaj preiskuje najprej svojo pamet in pri tem spozna, da se ravna njegova pamet ravno tako po določenih zakonih ali pravilih, kakor n. pr. mlinarska naprava. Pri mlinu se verti kolo zmerom za vodo in ne narobe, ravno tako hitro, kakor voda in ne hitreje. Voda sama ne leze nikoli kviško po kolenih, ampak pada v nižavo itd. Tudi pamet ne more reči, da je dvakrat dve = pet in da ni del manjši kot celota. Vse zakone ali pravila, po katerih se ravna naša pamet ali naše mišljenje, je zbrala in vredila neka veda, katerej pravimo: vednost mišljenja ali po gerško logika. — Modroslovec pa s tem še ni zadovoljen. On se prša, zakaj pa je tako? Zakaj pa terdim, da je Petru zmešala se pamet, ako bi prižgal svečo in začel sežigati svoje bankovce? Zakaj pravim: to je res, uno je laž? Tudi na to vprašanje zna odgovarjati modroslovec potem, ko je preiskaval, kaj da zamoremo spoznati s svojo pametjo, kaj je res, kaj je zmota, kaj je gotovo itd. On mora tudi povedati, koliko da spoznamo s svojim razumom, kajti nevarno je prekoračiti one meje, katere mu je postavil Bog sam. Vsa ta pršaња obravnava neka silno imenitna vednost, katero imenujemo: vednost spoznavanja ali kakor so jo nekateri začeli nazivati: noëtika; Kant in njegova šola jo imenujejo: kritiko ter jo imajo za glavno modroslovno vednost. — Te dve vednosti pripravite modroslovcu orodje, s katerim si pridobiva modrost in zato ste podlaga modroslovju. —

Noverim me, noverim Te — da bi spoznal sebe, da bi spoznal Tebe, klical je sv. Avguštin (Silolog. II, 4) in v tem tudi naznanil, kaj hoče spoznati modroslovec: spoznati sebe, t. j. človeka in spoznati Boga, in sicer poprej sebe, potem Boga. Sv. Avguštin s tem uči, da spozna oni tudi Boga, kedor spozna sebe, tedaj je treba, da modroslovec skuša spoznati najpoprej dobro samega sebe ali človeka, in sicer ne toliko svojo telesno, marveč dušno stran, svoje moči, dušno delovanje, čutenje, mišljenje, željenje, nagnjenje, strasti, značaj. S tem se peča modroslovna vednost, ki se imenuje dušeslovje ali nauk o duši, gerško psihologija. Vendar sega dušeslovje tudi v druge vednosti in zlasti v novejšem času se ne more imenovati strogo modroslovna; zato pravijo, da je samo priprava za modroslovje, kakor tudi logika.

Zadnjič sem zelo povdarjal, da skuša pravi modrijan in torej tudi modroslovec spoznati vesoljstvo, to je, vse stvari. Ako pa že samega sebe pozná, potem mu ni treba spoznati drugega, kakor Boga in svet: kaj drugega ni. In v resnici je glavna modroslovska vednost ona, ki nam razodeva Boga in svet. A kako razodeva? Ne tako, kakor vera, ki je Božji nauk, tudi ne tako, kakor druge vednosti, n. pr. naravoslovje, ki nam kaže naravne zakone, kakor jih opazujemo s svojimi čutili,

oči in ušesi ali prirodoznanje ali zemljepisje: ampak tako, kakor se razodeva Bog in svet v naši pameti, kader zapremo oči in ušesa in skušamo s svojim dušnim očesom, s svojim mišljenjem prodreti do Boga in spoznati najtajniše skrivnosti sveta. Nauk o Bogu, kolikor ga zamore pridobiti si pamet, imenujemo: naravno-bogoslovje, in nauk o svetu imenujemo gerško: kozmologija. Tudi človek je del sveta, tedaj se da na tem mestu o človeku govoriti. Oboje skupaj, nauk o Bogu in svetu — o vesoljstvu, kakor ga spoznavamo samo s pametjo ali mišljenjem, imenujemo metafiziko. Metafizika tedaj obravnava ona pršaња, ki so naj bolj važna za človeka in ki najbolj zanimajo vsakega: ali je Bog, ali je svet stvarjen, od kod je življenje, ali ima človek dušo, ali je človeška duša neumrjoča, kakšen konec smemo pričakovati? Zato je res metafizika kraljica med drugimi vednostmi in je silno bogata vednost, a na obširno je ne morem v malem prostoru razkladati.

Ko spozna človek vesoljstvo in samega sebe posebej, lahko sklepa, kak namen da ima on sam, kaj da bode in kaj more biti iz njega. Namen pa je treba še le doseči in vednost, ki kaže, kak namen da imamo ter kako da ga moremo in moramo dosežati, vednost, ki uči, kako da se moramo ravnati ali kaka da mora biti naša nramnost, vedenje, obnašanje, delovanje, imenuje se naravoslovje ali etika. h kateri pripadajo še nekatere druge postranske vednosti.

Tako sem v kratkem načrtal vse posamezne vednosti, ki so med seboj tesno sklenjene, ki so prav za prav samo ena vednost — modroslovje, in v tem sem tudi odgovoril na pršaње: o katerih predmetih ali rečeh da govori naša vednost.

Katoliški čuvaji Svete dežele.

Malo časa so bili ss. kraji v Palestini pod katoliško oblastjo. V 13. stoletju so se jih zopet polastili Turki. Ostali bi brezverstva kraji, ktere je posvetilo Jezusovo življenje in terpljenje, ko bi se jih ne bili usmilili duhovni sinovi sv. Frančiška; ti so postali čuvaji posvečenih krajev ter molijo ondi Gospoda v imenu katoliškega ljudstva in mu pojó hvalo za ljubezen, ktero je skazal človestvu. Že skoro 500 let so očetje Frančiškani varhi sv. groba v Jeruzalemu, varhi hlevca v Betlehemu, kjer se je rodila Božja Beseda; oni so čuvaji rojstnega kraja sv. Janeza Kerst. in drugih svetišč, ki so v zgodovini našega odrešenja velikega pomena. Po noči in po dnevi se glasi ondi iz korov petje, ondi sredi nevernega, sovražnega ljudstva, vsaki dan obiskujejo v sprevodih svetišča; posebno slovesno pa praznujejo tiste praznike, ki so postavljeni v spomin Jezusovega življenja in smerti. Toda delo očetov Frančiškanov je prav težavno. Neverjetno je skoraj, koliko morajo ti zvesti stražniki Svete dežele preterpeti; stiskajo in zatirajo jih Turki in tudi razkolni kristjani, ki so se ločili od prave Cerkve, posebno pa jim ne dadó mirú razkolni Gerki; le živa vera jim more dajati pogum, da ostanejo v svoji težavnej službi. Poslušajmo, kako opisuje duhovnik frančiškanskega reda žalostni stan svojih bratov; živel je v prejšnjem stoletju več let med njimi in je imel priložnost skusiti njih težavno stanje.

Sv. mesto je bilo tedaj še pod oblastjo pašata Damškega; ta je prišel vsako leto z vojaškim spremstvom v Jeruzalem, da iztirja davek od Frankov, Turkov in drugih prebivalcev; Franke imenujejo Turki, Frančiškane in vse druge ljudi, ki pridejo iz Evrope. Sicer je bila svota določena, koliko morajo davka plačevati; ali pašati se za take določbe niso dosti brigali; zahtevali so,

kolikor se jim je zljubilo; zgodilo se je, da so morali nekaterekrat o. o. Franciškani plačati 20.000 gld. davka. Ubogi očetje si drugač niso vedeli pomagati, kakor take: vzeli so na posodo denar od Gerkov, ki so zahtevali velicnih obresti; plačevali so pa dolg z milimi darovi, ktere jim je pošiljal katoliški zapad. Ako so se pa očetje le količkaj pritožili nad krivičnimi davki, so kruti iztirjevalci žugali, da razdero svete kraje, duhovne pa pozapró po ječah. Ali Turki niso samo žugali, svoje žuganje so tudi velikrat spolnili. Tako so l. 1537 pri enaki priložnosti nekaj Francižkanov v Jeruzalemu pometali v ječo; nekaj pa so jih navezali na konjske repe ter jih vlekli v Damask. Ondi so nesrečne imeli tri leta zaperte ter so tako hudo ravnali z njimi, da jih je le malo ostalo živih; ti so se povernili v samostane, ko je poslal kralj francoski odkupnino.

Mislili in ugibali so ti kruteži, kako bi našli vzrokov, da bi sebi prilastili milodarove, ki so prihajali od vernikov iz zahoda. Zapovedali so o priliki, da mora vsak Francižkan enega psa ubiti in oblasti izročiti; ako tega ne stori mora plačati tri pijastre. Očetje, se vé, da niso bili pripravljeni nečastno in krivično delati, zato so morali ta čudni davek plačevati. Da so smeli katoliške otroke v samostanskih šolah podučevati, to pravico so si morali kupiti za 500 pijastrov; da so smeli rabiti mal mašni zvonec, so morali plačati več sto gld.

Ko so zidali samostan na kraji, kjer je bil rojen sv. Janez Kerstnik, se je oder poderl ter je ubil nekaj turških otrok, ki so se v bližini igrali. Pri tem dogodku je kipela jeza nevernikov; za vsacega ponesrečenega otroka so zahtevali Francižkana, da bi ga razsekali na drobne kose; le z veliko težavo je bilo mogoče potolažiti njih togoto; plačati pa so morali velikansko odškodnino.

Pri drugi priložnosti so vergli truplo umorjenega Turka čez samostansko zidovje na vert, da bi obdolžili Francižkane umora in jih mogli hudo kaznovati. Godilo bi se jim bilo res hudó; ali prebrisan samostanski brat jim jo je poprečil. Nasvetoval je namreč, naj urno sežgo turkovo truplo v stari peči, ki ni bila več za rabo; in storili so tako. Kmalo nató se pridervé Turki s psi v samostan; preiskali so vse kote, prestikali po vsem vertu; ali dobili niso trupla ter so šli z dolgimi nosovi.

Tako so delale turške oblastnije s Francižkani; pa tudi posamezni neverci so sramotili in mučili uboge očete. Prišel je Francižkan iz Španjskega; koj pri vstopu v mesto ga je udaril Turek tako zelo s sabljo, da so morali patra na pol mertvega prenesti v samostan. Samostanski višji take krivice ni mogel mirno prenesti, tožil je hudobneža pri turški sodnji; pa kakšen je bil vspeh? Sodnik je ukazal sicer hudobneža tepsti, pa za vsak udarec so morali Francižkani skoro 1 gld. plačati.

V prejšnjem stoletju je začelo zelo zmanjkovati vode, ker je čez zimo malo deževalo. Terpeti so morali žejo; uboge Francižkane so pa dolžili, da so oni zakrivil to nesrečo. Blizo mesta, v dolini Josafat, je bil še sicer živ studenec, ali tudi ta ni dajal več dosti vode, tudi tega ni bil drugi kriv, kot Francižkan. Turki so kričali: „Muhamed je jezen, ker so tudi Francižkani nekaterekrat zajemali iz tega studenca.“ Turško ljudstvo je hlepelo po kervi o. o. Francižkanov, vzdignilo se je, obleglo samostan, hotelo pomoriti vse duhovne. Ubogi, prestrašeni menihi si niso mogli drugač pomagati, kakor da so dobili z muogim denarjem na svojo stran poveljnika mestnega in sodnika; ta dva sta potem mirila ljudstvo; prišla pa sta s tem sama v nevarnost; pomirili ga pa préd nista mogla, da sta obljubila odpreti zunaj mesta stoječ vodnjak, kterege so hranili za čas naj večjega pomanjkanja vode.

Ako so hoteli očetje le korak storiti iz samostana, da bi obiskali svete kraje in jih počastili, niso bili ni-

kegar varni, ako niso imeli saboj oboroženih varhov. Nič nenavadnega ni bilo, ako so Turki pljuvali v obraz duhovnom, ktere so srečali, jih pretepali ali metali nanje kamne. Znašali so se nad neoboroženimi duhovni tudi z drugimi sirovostmi, grabili so jih za brado, nastavliali jim nož na persi, da bi jih strašili itd.

Tako so Turki zatirali z zunanjo silo zveste služabnike katoliške Cerkve: nič manj pa niso imeli terpeti od strani razkolnikov, Gerkov, Armenov in Koptov. Naj bolj sovražni Francižkanom so bili Gerki; nevošljivi so jim bili vedno, da imajo oni v posesti ss. mesta; pri vsaki priložnosti so nagajali in skušali jih pripraviti v škodo. Francižkanom v sv. deželi je namreč prepovedano, karkoli prenařjati v samostanu ali v cerkvi, ako ne dobé dovoljenja od turške oblasti; to dovoljenje si pa morajo kupiti za mnogo denarja. Berž ko so Gerki zapazili, da so Francižkani kje napravili kako olepšavo v večjo čast Božjo, so bili oni prvi, ki so to ovadili Turkom ter to tako dobre očete spravili v veliko škodo. Ako so se sperli razkolni kristjani med seboj, so se nazadnje sprijaznili ter se v edinosti znosili nad Francižkani. Nekaj tacega se je zgodilo na večer pred veliko nočjo. Veliki tempelj Božjega groba je bil napolnjen z Gerki, Armenci in Kopti; iz neznatnega vzroka je nastal splošen šum in ropot, naposled so se celo stepili med seboj. To splošno zmešnjavo so hoteli porabiti Gerki, da bi se zopet znesli nad Francižkani, ki se niso kar nič vdeležili prepira. Začeli so razbijati prekrasno veliko svetilnico iz čistega zlata, ktero je bil daroval kralj Neapolitanski; ko bi Francižkani ne bili imeli časa zapreti močnih samostanskih vrat, bi bili morali gotovo, dasi nedolžni, preterpeti samo smert.

Nekoliko manj sovražno so se proti Francižkanom obnašali armenski razkolni duhovniki, da si so se skazali večkrat krivične. Ko so bili Francižkani v omejenem zaporu v Damasku, je bilo naročeno Armencem njih samostan cerkev in sv. posode varovati; ko so se očetje veruili, so jim dali sicer samostan, cerkev in cerkvene stvari nazaj, obderžali so pa velik del Kristusovega križa, kterege so katoliški duhovni dolgo časa imenovali svojega; in ga imajo in hranijo Armenci; vse prošnje in tožbe Francižkanov niso izdale nič. —

Tako se je godilo varhom ss. krajev nekedaj. Danes je sicer turško nasilstvo nekoliko ponehalo, tem bolj so pa začeli proti njim divjati in jim krivico delati Gerki. Opirajoč se na moč in upljiv Rusije, so čem dalje prederzniši ter rinejo katolike vedno bolj iz starih posestev in pravic; jemljejo jim vedno več svetišč. Tako se je zgodilo, da so mnogi ss. kraji, ki so bili od starodavnih časov lastina katoliških duhovnov, prišli v last Gerkom, in sedaj smejo katoliki v njih le o nekterih gotovih časih opravljati službo Božjo. Ali ni tedaj cerkev Kristusova ravno na mestu, kjer ji je tekla zibel, zares vojskovavna cerkev; ona se nam kaže kot terpečo nevesto Ženina, ki je na istih krajih nekedaj terpel in umerl. Ako je moral učenik ondi toliko terpeti, naj se li ondod učencem godi bolje?

Največja hvala od katoličanov pa gre vrednim sinovom sv. Francižka, očetom Francižkanom. Skoro pol tisočletja pogumno varujejo ss. kraje, ter pošiljajo svoje prošnje proti nebu za srečo kerščanskih ljudstev. Ali niso tedaj opravičeni mili darovi, ktere daruje katoliško ljudstvo zvestim očetom v Sveti deželi? Zase porabijo od teh darov pobožni možje le malo; oni živé ubožno in v zatajevanji. Darove porabijo većinoma za razširjanje sv. vere, za to, da postrežejo romarjem, da skerbé za ohranjenje, olepšavo pridobivanje in potrebe svetih krajev, za službo Božjo, služijo jim pa tudi v to, da plačujejo davek turškim oblastnijam ter tako hranijo in varujejo še vedno ss. kraje in starodavne pravice kato-

liškem svetu. Kakor v Bosni in drugih jutrovnih krajih, tako so č. oo. Frančiškani v Palestini, Siriji, v Egiptu itd. ohranili in ohranjujejo zaklad sv. vere. Tega je deležen vesoljni red sv. Frančiška; od vsih krajev zamo-rejo eni in drugi priti tudi v Sveto deželo, ako jih višji tje pošljejo. Častitljiv je red sv. Frančiška Seraf. in gotovo srečen je, kdor je vanj poklican ter po duhu ve-likega očeta Frančiška v njem živi. F. R.

Kakošne so šole v framasonskih deželah!

Kako brezvéstne so brezvérske in framasonske ali prostozidarske vlade, kaže Belgija. Ta dežela je bila poprej v prostozidarskih rokah, kakor je znano; sadaj so po sreči vlado dobili katoličani v roko, da jo obva-rujejo popolnega propada. Zunaj Belgije, pravijo, si svet celo misliti ne more, kako so ti ljudje zapravljali in zadegovali denar, ki so ga po davkih žulili iz ljud-stva, in to zato, da bi keršanstvo odpravili iz dežele in na njegovo mesto vstanovili rovarsko brezvérstvo. Bel-giški listi zdaj naznanjajo dolge zapisnike tistih srenj, katerih učitelji so leto na leto več del posedali po kerč-mah, ker v brezverskih šolah niso imeli učencev, srenje pa so jim morale plačevati po 1200—2000 in več frankov na leto. Starši, kakor tudi ubožni ali malo premožni, so raji posebej zderževali katoliške šole, samo da niso otrok dajali v mesnice framasonskih šol.

Zdaj ko je nastopila poštena vlada, mora takim učiteljem plačo ustaviti in frajmavrarji po svojih časnikih zopet grozno kriče in udelujejo. Katoliški listi pa temu nasproti donašajo dolge zapisnike srenj, po katerih so taki učitelji pogosto prebivali v zalih palačah, katerih zidanje je stalo po 200.000 do 300.000 frankov; imeli pa taki učitelji v enem delu niso nobenega učenca, v drugem po 3—4, tu pa tam pa so jih imeli po celi ducat. Celo liberalni listi zdaj priznavajo, kako so bile skor vse srenje v deželi izžuljevane in njihovo premoženje se je požigalo v „strašno veliki šolski peči.“ Pravijo, da šolske palače, kakoršne se po novem šolskem švin-deljnu za paglavce zidajo, so stale neznansko denara, zraven so pa še prazne stale. Nadzorniki, pravi sporo-čilo v „Vaterlandu“, so počenjali, kakor pašati v za-plenjeni deželi, kakor pišejo „Meuse“, „Cronique“ in drugi časniki.

Naj povemo samo nekatere izglede. V Flandernu, kakor naznanja poslanec Wambecke, l. 1883:

Učitelj za srenjo Impe je imel 4 šolarje, in zato plače 1150—1300 frankov; učitelj za srenjo Vlechem nobenega šolarja, zato plače 1050—1300 fr.; učitelj srenje Vlierzele 10 šolarjev in plačo 2383—2608 fr.; v kantonu Herzele so imeli učitelji skupaj 129 šolarjev in so vlekli 5850 fr.; v Kerkesekem-u za 5 šolarjev 1587 fr.; v srenji Antetincsk nobenega učenca in 1560 fr. plače. Vsih izgledov povedanih je 15.

V poslednji imenovani srenji so morali ubožni srenjčani v 4 letih plačati 6000 fr. učitelju, ki ni imel drugega dela, kakor na sprehod hoditi. Naj svitlejše svetilo za framasone je pa še to, da plače teh učiteljev so se zvikševale v tisti stopinji, v kateri se je število učencev zmanjševalo, in sicer zato, da bi učitelja pri njegovi težki nalogi oserčili, „svojeeglavne“ kmete pa kaznovali (kakor so rekli), te kmete, ki so hotli po vsaki ceni kristjanji ostati! Ali je še kaj več treba za dokaz, koliki „prijatelji zlate svobode“ so ti brezverci in vredni bratje turškega preroka Mahdi-ja?

V 7 daljnih srenjah je učitelju na vsacega šolarja prišlo 200 fr. Dalje v Steenhuise-u za 31 šolarjev 1900 fr.; v Grootenbergu za 10 otrok 1532 fr. V kan-

tonu Ninone so državne šole imele komaj sedmi del za šolo odmenjenih otrok, in za to so morali ljudje učiteljem plačati 23.000 fr., in ko je število še manjši pri-hajalo, celo 33.556 frankov.

Po naznanilih Woesteovih sta bila nastavljena: v Bersbeck-u za 9 šolarjev 2 učitelja; v St. Lievin-u za 3 šolarje 1 učitelj, 1 podučitelj, 1 gospodičinja za ročne dela; v Belcele-u 2 šoli brez šolarjev s 3 učitelji; v Neeukerke-u za 2 otroka učiteljeva 2 učitelja — in na-dalje še veliko zgledov, ki vsi kažejo, kakošni „pošte-njaki“ so brezverci in framasoni. O višjih šolah drugi pot.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Zagorje pri Savi. Sijajna slovesnost v Zagorji pri Savi zaradi tristoletnice, odkar je bila vstanovljena Zagorska fara in zarad bogoslovljanja dveh prekrasnih stranskih altarjev, veršila se je osmo nedeljo po binkošti, 27. julija.

Sedanji preč. g. stolni župnik in kanonik g. Anton Urbas je kot župnik Zagorski s pomočjo svojih jako darežljivih farmanov zidal veličastno cerkev; a njegovega naslednika, čast. g. župnika Jakoba Grosa, čakala je težka naloga, oskerbeti notranjo opravo, zvonove in uro, kar je doveršil v splošno zadovoljnost. Krasna slikana kapelica, okusno izdelani spovednici, lepi belo-rudeči tlak, veličastni veliki kamniti altar z jako primerno slikarijo, milo vbrani težki zvonovi in ura so živ dokaz župnikove neumorne delavnosti in truda, pa za olepšavo cerkve vnetih Zagorjanov. Le stranska, silo slaba altarja bila sta še iz stare cerkve; tudi ta dva, ker sta častitljivo cerkev kazila, sta se morala od-straniti in z lepima nadomestiti. V ta namen ljubi Bog nakloni serce bogatega, dobrega Zagorjana, posestnika Graheka. Njegova soproga na duhu zboli, in užaljeni mož milo toži veliko britkost g. župniku, ki mu pa to-lažljivo odgovori: „Zaupajte v Boga in Marijo, zdravje bolnikov, darujte kaj za cerkev in Bog ji bo pomagal.“ „Kaj pa najbolj potrebujete,“ pravi mož? „Stranska altarja,“ je odgovoril in mož je dal 740 gld. za Marijin altar sv. rožnega venca. In glejte: v 14 dneh je bila žena zdrava in pametna.

(Popis slikarij drugi pot, zdaj nekoliko o sloves-nosti.) Že pri prvem duhovnem opravi ob šestih je bila velika sv. maša z leviti; služil jo je č. g. profesor M. Lazar, in je v govoru razkladal notranjo opravo častitljive farne cerkve, pohvalil njih dobroteljskost itd.

Ob desetih pa je bila sijajna slovesnost. Sošlo se je bilo mnogo ljudstva, osem duhovnov, med zadnjimi g. častni kanonik in vodja bogoslovskih študij dr. L. Klofutar in priljubljeni Moravški dekan g. Toman. Pervi je altarja naj poprej blagoslovil, potem pa v jedernatem govoru razlagal dvojno slovesnost. V prvem delu je v spomin klical vélike duševne dobrote, ktere so živali predniki skoz tristo let v sv. zakramentih in je kazal minljivost vsega posvetnega; v drugem pa je razlagal naj poprej Marijin altar sv. rožnega venca, slike stra-hovite vojske pri Dunaji (l. 1683), slavne zmage krist-janov nad kervoločnimi Turki, in slike kazajoče slavno zmago na morju pri Lepantu. Pri drugem altarji pa je slavil močno varhujo premogarjev, veliko svetnico mu-čenico sv. Barbaro. Mojstersko delo je ta slika, ki kaže, kako se nad ubožim premogarjem skale vdirajo, in kako umirajoč ves zamaknjen pričakuje sv. Popotnico, ki mu jo nesó angelji. Pri veliki sv. daritvi so se tudi na koru z dobro vbranim latinskim petjem odlikovale pev-kinje, učenke, pod vodstvom g. nadučitelja P. Grosa in verlo dobre pevke učiteljice gospodičine Josepine.

Iz Hrenovic, 12. julija.*) Dans je ravno trinajst let, odkar sem z višjim privoljenjem si svet po širokem in dolgem, suhem in mokrem ogledaval; takrat sem ti, draga „Danica“, tudi z raznih krajev dopisaval. Da pa teh malenkost dans omenjam, je vzrok nemila smert, ktera je mojega preljubega prijatelja iz mladih nog daleč na ptujem pokosila; umrl je preč. P. Severin Fabijan, vikarij v Steinhaus-u na Gornjem Avstrijskem, benediktinec iz slavnega Kremsmünstra. Bil je rojen l. 1837 v Novem mestu, kjer je tudi nižje in srednje šole obiskoval, kjer je l. 1855 tudi prvi na dopolnjeni gimnaziji maturo prestal pod nadzorstvom c. k. šolskega nadzornika g. Rieglerja iz Gradca pred verlimi učeniki iz frančiškanskega reda, kateri nam niso bili samo učniki, temveč tudi dobri skrbni očetje in prijatelji in nikakor ne „nemškutarji“ (kot jih nekdo v „Slovanu“ gerdi, da si ljubi čas odganja; in tega pisca bi vprašali vsi, ki smo v Novem mestu gimnazijo doveršili, zakaj so pa jim uzeli volilno pravico in zakaj vodjo frančiškana odstavili? Želim, da bi g. pisec, ki ima drugač mnogo zaslug za Slovenstvo, svoje gerdenje preklical ondi, kjer je grešil, vsaj ko razne in spotikljive reči v bajkah in drugod navaja, naj se spomni tudi osme božje zapovedi).

Šel je t. Fabijan potem v samostan v Kremsmünster in posvečen je služboval v polno zadovoljnost višjih in vernega ljudstva. Dans 13 let je bil vikarij v Weisskirchen-u na Avstrijskem, in vračajoč se s popotovanja prenočim v Wels-u ter drugi dan tri ure daleč peš — denarnica se je bila usušila in od doma še daleč — jo maham do njega. 16 let se nisva vidila, jaz ga takoj poznam, ne on mene, ki je gledal civilnega moža. Po spoznanju — koliko rajskega veselja! Zavolj velikega praznika v cerkvenem pomenu in kot ud bratovščine sv. Mohorja sem želel maševati, ker pa teh svetnikov ondi ne poznajo, sva samo v enem starem misalu našla našega Proprium-a dotične tri molitve; stregel mi je v svoji ponižnosti sam. Da sva potem prijateljsko se razgovarjala in zmerno obedovala, si lahko mislite. Ali moja ura je odbila, zapustiti ga moram, če me je tudi daleč spremljal; še tisto leto me je obiskal v Ljubljani. Pisarila sva si slovenski, česar ni pozabil, vsaj je tudi on slovenske in hrovaške pobiševalce (havzirarje) spovedoval. Bil je t. P. Severin zgleden duhoven, delaven pisatelj molitvenih knjig in priden dopisatelj v „Linzer Quartalschrift.“ Prezgodbna smert je pokosila pridnega delavca v Gospodovem vertu, in naj mu bodo te verstice v spomin, njemu predragemu prijatelju, in naj mirno počiva v naročju ptuje zemlje, dokler se tudi zemeljski prah v veliki dan vstajenja na vekomaj od nas ne loči.

Dr. J. Sterbenec.

Nove maše. Lepo število novih maš se obhaja letos po Kranjskem, dobro znamenje, da že minjevajo časi grozne duhovenske suše. 3. avgusta je pel prvo sv. mašo g. Jakop Pokoren pri sv. Jakopu v Ljubljani, z govorom ga je počastil g. župnik Rozman. Ravno tisti dan obhajal je enako slavnost g. Janez Sternad v Dobropoljah v veliko veselje svojim sorodnikom in Dobropoljskim faranom. Pridigal mu je g. Alojzij Puc. V Žužemberku je imela verla Zavodnikova družina svoj slavnostni dan. Pel je novo mašo g. Feliks Zavodnik, govoril mu novomašni govor g. M. Malenšek. Tudi Kočevje je doživelo zopet novo mašo. Daroval jo je g. Jos. Porubski med obilnim vdeleževanjem ljudstva, za katero je sedanja cerkev zelo premajhna. Govor je imel g. dr. Fr. Lampe. Preč. g. dekanu Kočevskemu pripada zasluga in čast za to lepo slovesnost. V Zatičini na Dolenjskem je obhajal novo mašo g. Ant. Lesjak, pridigal č. g. Groznik. V Poljanah, je obhajal 10. avg.

svojo prvo slovesnost nekervave daritve g. J. Demšar, ki jo je povzdigoval govor g. spirituvala Jan. Flis-a.

Morebiti nam dojdejo tudi od drugih krajev poročila o taci slovesnostih, ki so Kranjcem tako priljubljene. To so njihovi narodni prazniki, ako se lepo spodbudno, res cerkveno obhajajo, za kar — se vé — je treba povsod zvesto skrbeti.

Iz Gorice. (*Pribežališe za ubožne katoliške deklice, da se krivoverstva obvarujejo.*) Človekoljubje in sv. vera nas vabijo k posebnemu usmiljenju za deklice, ki so v nevarnosti zastran svoje vere, ali za sirote brez staršev. Po mestih imajo sirotišča ali drugačne dobrotne naprave za take uboge reve. Take naprave so tudi v Gorici, toda samo za meščanske sirote, ondi rojene, ne pa za zunanje in take, ki pridejo od drugod. Za take tedaj se pogreša pribežališče, pa tudi še za nekatere druge, ki so sicer meščanske, pa so v bolj objokovanju vrednem stanu kot sirote same, ker so zanemarjene in zapuščene od še živih staršev, ali pa ki imajo tako pohujšljive starše, da bi bilo bolje, ako bi jih ne imele, starše, ki so tako zgubljeni in brezpametni, da otroke za zanikaren dobiček izpostavljajo v naj večji nevarnosti spačenosti in spridenosti v vsakem oziru. Prežalostna skušnja to resnic opravi v veliko tužnost vsacega poštenega katoličana, poterjuje.

V okolici goriški je neka protestanška oseba, močno bogata in obilno podpirana od protestanških družb, ki pod zagrinjalom ljubezni in dobrotljivosti vabi ubožne starše, da naj izročijo svoje hčere v njeno protestanško napravo. In tam potem takim ubogim otrokom zlagoma v glave in serca vcepuje zmote in predsode zoper katoliško vero, da poslednjič ne spoznajo več resnice in zgubijo sv. vero. Tako jih učijo in motijo: ona sama, protestanški učenik in protestanška rednica.

Za obvarovanje pred toliko nesrečo so s poterdjenjem preč. nadškofijstva vravnali pribežališče in sklenili, da hočejo kupiti hišo, kjer bodo take deklice nahajale zavetje in oskerbništvo, ter jih bodo redovniške rednice odgojevale v čednosti in v ženskih domačih delih do tiste starosti, kader se bodo mogle lastnim družinam nazaj poslati, ali pa jih v pošteno in varno službo oddati, kakor bojo okoliščine dopustile.

Ta naprava keršanske ljubezni se prav živo priporoča vsim, posebno pa preč. gg. duhovnom, pobožnim gospóm in vabijo se vsi, da bi po svojih okoliščinah pripomogli s pomočjo take naprave poskerbeti, da se mnogi otroci obvarujejo zgube sv. vere ter naj večje nesreče, ki jim žuga, ako pridejo krivovercem v roke.

Mnogi dobrotniki so že zaznamnjani z znamenitimi darovi, na katerih čelu je Njih Veličanstvo Frančišk Jozef s 1000 gld., Monsign. nadškof z 200 gld. itd. Za dobrotnike se darujete vsako leto dve sv. maši, in ena posebej za ranjce, deklice same pa bojo k temu vsak teden saj enkrat posebej na ta namen pri sv. maši in vsak dan bodo obmolile lastno molitev za dobrotnike. Ker ni dvoma, da tudi marsikterim slovenskim zapušnim deklicam bode ta blaga naprava v zveličanje; toraj jo smemo tudi Slovencem gorko priporočiti.

Die Reiche der heil. drei Könige itd. nach Kath. Emmerich im Vergleiche mit den Aussagen dr. Geogr., Gesch., der heil. Schrift und der Alterthümer; von Ant. Urbas in Laibach 1884 z zemljevidom.

To delo, kakor je čutiti, je na tujem zbudilo opazljivost, ker v malo tednih, odkar je prišlo na svetlo, je skoro pošel natis. V domačih krogih je blezo to delo še premalo znano. Naj torej častnim čitateljem obseg 100 strani obsegajoče čedne knjižice nekoliko poznamnjam.

Po mičnem vvodu govori preč. g. spisavec o izhodu in rodu ss. 3 Kraljev, naznauja, da predniki njihovi so

* Slučajno se le zdaj nam v roke došlo.

bili zvezdoznanci in kako so se pečali s pomeni in naznanovanjem iz zvezd, ter pojasnuje, kako je bilo v tem oziru po raznih deželah, v Mediji, Babiloniji, Perziji. Popisuje nadalje domovino, popotvanje Modrih proti Jeruzalemu, njihov prihod k Herodu, v Betlehem, obiskanje presv. Družine; nadaljno kazalo je: Naredbe gosposke v Betlehemu zoper ss. 3 Kralje; mlečna duplina Maraha; Daniel in ss. 3 Kralji; hrib Elevend; Jezus popotva k ss. 3 Kraljem. — kako je sprejet, kako se jim dá spoznati in jih uči, njihov tempelj obiše, kakor v predpodobi blagosloví kruh in vino. Pot iz Tomazije v Atom. Skrivnost tega Jezusovega pota. Jezus pride v Sidkor. Preroška šola. Jezus gre v Mezoin, — v Ur. Izselitev Modrih v Kreto. Prenašanje njih trupelj s Krete v Carigrad, Milan v Kolonijo. Spominica za duhovne in neduhovne. — To je kazalo, da pa čitatelj vidi, kako g. pisatelj stvarno obravnava, naj nasleduje še nekoliko iz stvarine same.

O izviru in rodu Modrih pravi spis;

O rodu Modrih nam Katarina Emerih poroča to-le:

Prededi ss. 3 Kraljev izhajajo od Hioba (Joba), ki je takrat, ko so bili rojeni, stanoval na Kavkazu in je tudi še druge daljne okrajine imel v posesti. Job je bil izmed 13 bratov naj mlajši, njegov oče Joktan je bil vodnik velikih rodov ob času, ko so zidali babilonski stolp. Joktan je imel še brata Faleg-a (Phaleg), od kterega izvira Abrahamov rod. Neka prededinja Jobova je bila vzela v zakon moža iz rodú Falegovega: njena hči je bila mati Abrahamova. Hiob je bil prepredé Abrahamove matere.

Nekako 500 lét pred Kristusom je imelo pleme Jobovo tri rodove po treh bratih. Od teh treh bratov so izvirali ss. 3 Kralji po 15 rodovih v ravni ridi, toda po ženitvah svojih prededov z drugimi rodovi so postali raznobarvni.

Ss. 3 Kralji so po materni strani izhajali iz treh rodov: eden je bil od Abrahamove druge žene Keture, ki je bila zamurka; drugi od tistih Izraelcev, ki so molili zlato tele in so se ob znožji Sinajevem od Mozesa ločili; tretji, Mensor je tudi po materi izviral od Joba. Do tod je od Katarine Emerih, in temu nasledujejo opazke ali opombe, ki so delo in sad preiskovanja g. pisavca, namreč:

Tudi sv. pismo nam pripoveduje, da Job je bil naj mlajši izmed svojih 13 bratov. Imenuje se Jobob, Job ali Hiob. (1. Moz. 10.) Dalje pravi sv. pismo, da Joktan, Jobov oče, je imel brata Faleg-a (Phaleg), da Abraham izhaja od Falega v šesti stopinji.

Mlajši Jobovi, kakor tudi Hagarini in Keturini potomci, so bili poznejši Arabci v nasprotju z izvoljenim ljudstvom judovskim, ki je izviralo od Abrahama in Sare in ki je stanovalo v obljubljeni deželi. Potomci dalje Hagere, Keture, Ezava in Lota se imenujejo Izmaeliti, Izmaelci. Beduini so naravnost Izmaelci, nespremenljivi v svojem uravju in življenju itd.

Imena ss. 3 Kraljev Kaspar, Melhior, Baltazar so se še le v 9. stoletju soznanile v Evropi. Dr. Sepp v svojem delu „življenje Jezusovo“ ima zapisane razne imene ss. 3 Kraljev, ki jih je posnel iz letnikov raznih dežel in časov, in jih je toliko, da na vsacega treh Kraljev pride 13 imén, med njimi tudi imenovanja: Almanzor, Sein in Theokeno.

Emerih kot naj starejega izmed njih imenuje zdaj Teokena, zdaj Mensor-ja. Iz sostava teksta izhaja, da Teokeno je bil mnogo stareji v letih memo dveh družih, Menzor pa se je zato imenoval tako, ker je bil vodnik (starašina). Menzorja Emerih imenuje belkasto-rujavega, Teokona belega in Sein-a temno-rujavega.

Od časa križarskih vojsk prihajajo iz Jutra pripovedi o ss. 3 Kraljih, n. pr., da ti modri, kakor jih sv.

pismo imenuje, so bili kralji, da so prišli na konjih in kamelah, da so po številu bili trije, da so imeli sprem-ljavstvo, da Melhior je bil bel in star. Kaspar mlad in černo-rujav itd. Pisanja, ki so jih našli v Rimu v Katombah, so te pripovedi poterjevale, enako pripovedi zvezdoznancev na homcu Vaus-u od Bileoma napovedovane zvezde iz Jakopa itd.

Koliko moč ima otročja molitev!

Neki mož, kakor piše „Missionsblatt.“ je bil za smert zbolel. Zavednosti sicer še ni bil zgubil, pa vendar se mu je pogrešala dobra volja prejeti svete zakramente po postavi sv. vere. Vse prigovarjanje bilo je zastonj, če prav je bilo že več lét, odkar ni bil pri spovedi.

Vse se je poskušalo, da bi se bil spreobrniti. „Saj vendar niste jud,“ rekalo se mu je, „veste pa, da kdor noče svete Cerkve poslušati, bodi kot nejeverec in očitni grešnik, če prav je keršen kot kristjan. In kdor velikonočne spovedi vsako leto ne opravi, ne more biti deležen kristjansko-katoliškega pogreba.“ Toda nič ga ni omečilo. Hladnokervno, kakor vselej je tudi danes od pravil mašnika. Žalosten gre božji služabnik od njega. Predno pa hišo zapusti, skliče še vse bolnikove otroke in jim naroči, naj glasno molijo za očetovo spreobrnjenje. Otroci radi vbogajo. In Bog, ki sliši prošnje in vzdihne nedolžnosti in nje molitev ljubi, v svojem usmiljenju omeči očeta nedolžnih otrok.

Med tem, ko je oče ležal v zgornji izbi, molili so otroci spodaj in lahko je razumel vsako besedico, katero je pobožna mladina po vsakem očenašu spodaj ponavljala: „O Marija, brez madeža spočeta, prosi za našega očeta, da se spreobernejo! O Marija, pribežališče grešnikov, prosi zanje! O Jezus, spreobrne jih zaradi svojega grenkega trpljenja in britke smerti!“ —

„Zakaj res bi se ne spreobrniti?“ začne misliti sam pri sebi bolnik. „Se li hočem rajši pogubiti, kakor z ljubim Bogom spraviti se? Kaj smem pa pričakovati od Sodnika, ako tako obložen s pregrehami stopim pred sodni stol?“ Božja milost ga je ganila. Ravno je hotel spovednika poklicati, kar sam v sobo stopi, še enkrat ga obiskat. Bolnik lepo pozdravi duhovna, katerega je bil malo prej tako hladnokervno odpravil, ter mu pravi: „Dobro, da ste še enkrat prišli, jaz bi se vendar rad spovedal, predno umerjem.“ In ko je ss. zakramente prejel, izdihnil je skesan svojo dušo v naročji spovednikovem in obdajan od svojih otročičev. Toliko moč ima otročja molitev, kajti resnične so besede: Otročja molitev oblake predere. Molite pa, dobri otroci, ne le bolnim, ampak tudi še zdravim očetom, bratom sestram itd. za spreobrnjenje, ako niso na pravi poti. Že marsikteri otroci so priporočili očeta, mater, ali kogar si bodi terdovratnega v priprošnje Naše ljube Gospé presv. Serca, in ginljivih zgledov imamo, da so bili tudi uslišani.

Razgled po svetu.

Serbija, kakor je znano, je razkolna jugoslov. dežela močno neprijazna katoliški veri, akoravno je sama med seboj v razporu zastran svojih verskih načelnikov. Pred nekoliko leti je bila vlada s časti odpravila svojega metropolita, ali velikega škofa, djal bi, svojega papeža Mihaila, z njim vred pa tudi še neke druge škofo, ki so bili zanj. Ker pa je Mihail imel velik vpliv med svojimi sorojaki, so mnoge cerkve po deželi naznanile, da one so z Mihailom in da novoizvoljenega metropolita nečejo in ne morejo sprejeti za pravega in postavnega metropolita, da to prestrojstvo je gotovo proti postavam serbske cerkve, če prav poterjeno od samega kralja. Ta raz-

dor tudi še danes ni vravnán, ker če tudi je razkolni patrijarh iz Karlovcev vstanovil in posvetil novega metropolita, ga Mihajlovci tudi še danes ne priznavajo za takega in ga tudi lahko ne bodo, ker sam rusovski „sinod“ je izrekel, da novi metropolit je izvoljen „po nepostavni poti.“ — Da je serbsko svečenstvo razcepljeno v verskih nazorih, je očitno. Bog daj, da bi ta razpor pomagal nesrečnim poverniti se k edinosti vesoljne edino-prave, katoliške Cerkve.

Laško. Mnoge veči laške mesta so pri zadnjih srenjskih volitvah volile konservativno. Med takimi je tudi Loreto, slavna božja pot Marije Dev. Od l. 1860, ko je bila cela marka Jakinska odtergana od cerkvene države, to mesto še nobenkrat ni volilo konservativno; zdaj pa so zedinjeni katoličani in konservativci med 8 kandidati njih 5 spravili v srenjski odbor.

V Ambergu (Oberpfalz) bode od 31. avg. do 4. sept. 31. veliki shod nemških katoličanov, h kateremu odbor priljudno vabi. Taki shodi so močno podučljivi in oserčevavni za katoličane; kdor bi imel priliko vdeležiti se, bi mu gotovo ne bilo žal.

Iz Marsilije, 3. avg. (Iz osebnega pisma.) Kolera žanje nadalje v tem mestu, toda po manj, kakor se govori; nadaljevajo se pa tudi naj obilnije prošnje k presv. Jezusovemu Sercu in k Mariji Devici, ki se navadno imenuje „Dobra Mati tega mesta.“

Kolera še zmeraj pobira precej ljudi po Marselju, Tulonu in po sosednjih vaséh. Tudi po Laškem se čedalje bolj razširja.

Tudi po severnih angleških krajih divjá huda kolera, pa boje domača. V Rištonu in Chaytole Moorsu je 200 ljudi zbolelo za kolero.

V Torinu, Massi, Carari in Genovi merjó po nekoliko za kolero.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Na milostne priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanja in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanje in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. To bodi pred vsim drugim priporočeno v brat. molitev. — Nesrečna družina v razporu za pokoro, pomirjenje in edinost. — Nesrečne osebe po gostilnicah, posej dveh, da bi jih prevzél strah Božji in bi pred kremplji nesramnih jastrebov bežale. — Neki gospod za ozdravljenje oči. — Bolnik za spreobrnjenje in spravo z Bogom. — Nekdo v dušnih potrebah za popoljšanje.

Koledar za prihodnji teden:

18. vel. serpana. S. Agapit. — 19. S. Ljudovik šk. — 20. S. Bernard. — 21. S. Donat. 22. S. Timotej. — 23. S. Filip Ben. — 24. Dvanajsta nedelja po Bink. S. Jernej.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. V uršulinskem samostanu so bile 11. t. m. preoblečene v samostansko obleko 4 gospodičine, ena, laika, je pa naredila slovesno obljubo. Perve so SS.: Praprotnik Tekla, Rihar Ljudgarda, Žagar Rafaela, laika Hörman Krescencija; profes je naredila S. laika Bregencer Klara. Slovesnost je zverševal prav spodbudno in ginljivo preč. g. kapiteljski vikar dr. Henrik Pavkar.

Pevska skušnja za dečke bode pri čč. oo. frančiškanih 13. sept. ob 10 dopoldne. Zahteva se čist posluh, znanje not v vijolinskem ključu, takt in petje glavnih intervalov.

Znani č. g. Blaž Verri, še živi tovarš † Nikol. Oliviveri-ja, si mnogo prizadeva, da bi bil ta veliki dobrotnik zamurakih otrok (Olivieri) med blažene prištét. Delo reševanja nadaljuje g. Verri, ki ima zopet 2 egip-tovskih dečkov, ktere bo oddal v kakem vstavu.

Poterdilo. Za razširjanje svete vere (iz darov „za najbolj potrebne misijone itd.) po častnem vredništvu „Zg. Dan.“ iz Ljubljanske škofije sem resnično prejel štiri sto gld.

Za vodstvo

P. Edmund Hager,
O. S. B.

V Solnogradu, 27. julija 1884.

Pisemce pridnega dečka. Deček, daleč tam proti večeru, je to-le pisal:

„Štirinajst dni je — sem bil pervikrat pri sv. Obhajilu. Oče in mati pa jest smo bili zelo zelo veseli. Tega lepega dneva vse žive dni ne bom pozabil. Sedaj opravljam pa Alojzijevo šestnedeljsko pobóžnost.

Svečo pervega Obhajila sta mi oče in mati hranila. Že davno poprej sem ju za to prosil. Moj ljubi oče tega niso pozabili, in ko sem ravno imel s svečo k darovanju iti, so me prehiteli, dali so mi za darovanje drugo svečo, in obhajilna je meni ostala. In kaj — menite — bom počél s to svečo?

Letos pojdem v drugo latinsko šolo, rad bi bil kděj duhoven. Ta sveča bo takrat moja novomašna sveča.“

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Č. g. župn. J. Jereb 3 gld. — Č. g. župnik Vrančič 5 gld. — Č. g. Arhar 5 gld. — Dober prijatelj 2 gld. — Č. g. župnik J. Kapus 2 gld.: „da ne bo boben pél.“ — „Slovansky Spolek“ v St. Francis, Vis. 7 gld. 28 kr.)*

Za sveto Detinstvo: Blaga družina Šebatova in Trobčeva v Vabaši, v Ameriki, 9 gld. 72 kr. (Iskreno pozdravljeni! Vr.) — Č. g. župnik J. Jereb 1 gld. — H. J. 1 gld. — Neimenovan g. duhoven 1 vel. križavec.

Za sv. Očeta: Č. g. župnik J. Jereb 1 gld. — H. J. 1 gld. — Neimenovan g. duhoven pol suvrëndora.

Za kapelo sv. Jožefa v Kuteževem: Neimenovan g. duhoven 5 gld.

Za družbo sv. Bonifacija: Neimenovan g. duhoven 1 vel. križavec.

Za ubožno cerkev naše škofije: Č. g. župnik J. Jereb 1 gld.

Za najbolj potrebne poškodovane po toči ali po povodnji na Kranjskem: Č. g. J. Jereb 4 gld.

Za najpotrebniši misijon: H. J. 2 gld.

Za bosenske šolske mladenče v Ljubljani: Neimenov. g. duhoven 1 suvrëndor.

Za Jeruzalem: Neimenov. g. duh. 1 vel. križavec.

Za afrikanski misijon: Neimenov. g. duhoven 1 vel. križavec.

Za amerikanski misijon: Neimenov. g. duh. 1 vel. križavec.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. A. K.: Vse naročeno in se bode zveršilo po željah. Hvala in pozdrav!

*) Slava — verlemu „Slov. Spoleku!“ Serčna zahvala in brat. pozdrav, tudi v imenu obdarovanih blagodušnih dijakov. Vr.